

Indholdsfortegnelse: Oversigt

Indledning · 1

Bog 1. Privatejendom

Sektion A. Privatejendommens begreb

Kapitel 1. Fra markedsøkonomi til privatejendom · 21

Kapitel 2. Det formelle begreb om privatejendommen · 26

Sektion B. Teorier om privatejendommen

Kapitel 3. Teorihistorisk oversigt · 41

Kapitel 4. Begrundelser af privatejendommen · 51

Kapitel 5. Hayek's funktionalistiske forklaring af privatejendommen

Kapitel 6. Privatejendommens oprindelse · 83

Bog 2. Markedsøkonomi

Sektion C. Kritik af subjektiv værditeori

Kapitel 7. Østrigsk og neoklassisk værdi- og pristeori · 107

Kapitel 8. Kausale og teleologiske forklaringer · 123

Kapitel 9. Nytteteoriens senere udvikling · 133

Kapitel 10. Om begrundelsen af subjektivismen · 145

Sektion D. Fundamentet for en kritisk teori om markedsøkonomi

Kapitel 11. Menneske og privatejer · 151

Kapitel 12. Koordinationsproblemet · 184

Kapitel 13. Den private økonomi: Grundmodellerne · 247

Sektion E. Marked og penge

Kapitel 14. Kritik af pengeteorier · 265

Kapitel 15. Penge · 282

Kapitel 16. Pengenes koordinering og diskoordinering af markedet · 300

Bog 3. Kapitalisme

Kapitel 17. Teorihistorisk oversigt · 3

Sektion F. Kapital og tid: Kritik af østrigsk kapitalteori

Kapitel 18. Tidspræference · 27

Kapitel 19. Omvejsproduktion og forskudsøkonomi · 40

Kapitel 20. Individualistisk kapitalteori · 60

Sektion G. Udbytning: Kritik af Marx' kapitalteori

Kapitel 21. Overgangen fra penge til kapital · 85

Kapitel 22. Lønarbejdet: Salg af arbejdskraft eller af arbejde? · 97

Kapitel 23. Lønarbejde og polarisering · 119

Kapitel 24. Skitse til en normativ socialistisk teori · 131

*Sektion H. Marginalproduktivitet og intertemporal ligevægtsteori:
Kritik af neoklassisk kapitalteori*

Kapitel 25. Ældre neoklassisk kapitalteori: Clark · 150

Kapitel 26. Kapitalkontroversen · 155

Kapitel 27. Moderne neoklassisk kapitalteori · 194

Kapitel 28. Det neoklassiske billede af kapitalismen · 214

Sektion I. Teorien om kapitalisme

Kapitel 29. Teoriens etaper · 237

Kapitel 30. Virksomhedskapital · 244

Kapitel 31. Den kapitalistiske produktionsmåde · 255

Sektion J. Produktiv og finansiel kapital

Kapitel 32. Aktiekapital og informationskapital · 283

Kapitel 33. Fra markedsøkonomi til kapitalistisk planøkonomi · 323

Kapitel 34. Rente og lånekapital · 387

Kapitel 35. Fra produktiv til finansiel kapital · 419

Bog 4. Demokrati

Sektion K. Kritik af demokratiteorier

- Kapitel 36. Teorihistorisk oversigt · 3
- Kapitel 37. Idealistisk demokrati · 35
- Kapitel 38. Demokrati i markedets optik · 52
- Kapitel 39. Arrow's valgparadox · 70
- Kapitel 40. Intentionalt og proceduralt demokrati · 79

Sektion L. Demokratiets begreb

- Kapitel 41. Demokratiets form · 88
- Kapitel 42. Demokratiets domæne · 111
- Kapitel 43. Demokratiets værdi · 131

Bog 5. Økonomisk demokrati

Sektion M. Privatejendom og demokrati · 146

- Kapitel 44. Det formelle forhold mellem privatejendom og demokrati
- Kapitel 45. Liberalisme, socialisme og demokrati · 154

Sektion N. Vilkårene for demokrati

- Kapitel 46. Fra klassekamp til polarisering · 161
- Kapitel 47. Den kapitalistiske stat · 173
- Kapitel 48. Demokratiets krise og muligheden for demokrati · 190

Sammenfatninger · 211

Temaregister · 221

Navneregister · 223

Litteraturliste · 229

Indholdsfortegnelse: Detailleret

Indledning

- Hovedsigte · 1
- Afhandlingens opbygning · 2
- Teorikritikkens rolle · 4
- Videnskabsteoretisk pluralisme? · 7
- Afhandlingens grundlag · 9
- Om metoden i fremstillingen · 11
- Teorien om demokrati ·
- De aktuelle vilkår for økonomisk grundteori · 13
- Praktisk · 14
- Tak · 15

Bog 1. Privatejendom

Sektion A. Privatejendommens begreb

Kapitel 1. Fra markedsøkonomi til privatejendom

- 1.1. Byttets forudsætninger · 21
- 1.2. Afhandlingens særtræk i forhold til subjektivisternes og Marx · 22
- 1.2. Arbejdsdeling og privatejendom hos Smith og Marx · 24

Kapitel 2. Det formelle begreb om privatejendommen

- 2.1. Foreløbig bestemmelse · 26
- 2.2. Ejendom er et socialt begreb · 27
- 2.3. Genstanden for privatejendom kan være u håndgribelig · 28
- 2.4. Privatejendom og fællesejendom · 28
- 2.5. Privatejendom er ikke nødvendigvis individuel · 29
- 2.6. Brugsret og afhændelsesret er fundamentalt udelelige · 30
- 2.7. Privatejendom implicerer eksklusivitet snarere end suverænitet · 32
- 2.8. Ejendomsformen bestemmes af beslutningsretten, ikke af brugsretten · 33
- 2.9. Privat og fælles ejendom kan delegeres · 35
- 2.10. Privatejendom indbegriber ikke staten · 35
- 2.11. Privatejendom indbegriber ikke produktion · 37
- 2.12. Privatejendom indbegriber ikke udveksling · 37
- 2.13. Sammenfatning · 37

Sektion B. Teorier om privatejendommen

Kapitel 3. Teorihistorisk oversigt

- 3.1. Indledende · 41
- 3.2. Forhistorien · 41
- 3.3. Locke og arbejdsværdiargumentet · 41
- 3.4. De borgerlige revolutioner: Privatejendommen bliver ukrænkelig
- 3.5. Marx's kritik · 45
- 3.6. Utilitarismen · 47

Kapitel 4. Begrundelser af privatejendommen

- 4.1. Indledende · 51
- 4.2. Retfærdighed · 51
 - 4.2.1. Locke · 51
 - 4.2.2. Nozick · 53
 - 4.2.3. Rawls · 55
- 4.3. Nytte · 57
 - 4.3.1. Ejendomsretsskolen · 57
 - 4.3.2. Privatejendom, kaos og fællesejendom · 59
 - 4.3.3. Magt, omkostninger og information · 61
- 4.4. Frihed · 65
 - 4.4.1. Buchanan: Back to basics · 65
 - 4.4.2. Buchanan's teori · 65
 - 4.4.3. Kritik · 66
- 4.5. Konklusion · 68

Kapitel 5. Hayek's funktionalistiske forklaring af privatejendommen

- 5.1. Alment om funktionalistiske forklaringer af privatejendommen
- 5.2. Grundtræk af Hayek's teori · 74
- 5.3. Er privatejendom og marked selekteret? · 76
- 5.4. Er privatejendom og marked gavnlige? · 77
- 5.5. Hayek's retsfilosofi · 79
- 5.6. Konklusion · 80

Kapitel 6. Privatejendommens oprindelse

- 6.1. Indledning · 83
- 6.2. Det overvejende mønster · 83

6.3. Privatejendommens historiske forudsætninger ·	86
6.3.1. Subjektive forudsætninger: Udvikling af behovene ·	87
6.3.2. Objektive forudsætninger: Produktivitet og arbejdsdeling	
6.3.3. Sociale forudsætninger: Fremmedhed ·	93
6.4. Konklusioner ·	96

Bog 2. Markedsøkonomi

Sektion C. Kritik af subjektiv værditeori

Kapitel 7. Østrigsk og neoklassisk værdi- og pristeori

- 7.1. Indledende · 107
- 7.2. Modsigelsen i Jevons' værditeori · 110
- 7.3. Østrigsk omkostningsteori: Tilskrivningsprincippet og alternative omkostninger · 112
- 7.4. Neoklassikere eller østrigere? · 115
 - 7.4.1. Pristeori · 115
 - 7.4.2. Værditeori · 117

Kapitel 8. Kausale og teleologiske forklaringer

- 8.1. Teleologi og kausalitet: Den gamle diskussion · 123
- 8.2. Teleologi og kausalitet: Filosofisk · 129

Kapitel 9. Nytteteorien senere udvikling

- 9.1. Indledning · 133
- 9.2. Det neoøstrigske projekt: Frihed til at vælge · 135
- 9.3. Det neoklassiske projekt: Forbrugeradfærd · 136
- 9.4. Sammenligning af de to projekter · 140

Kapitel 10. Om begrundelsen af subjektivismen

- 10.1. Robinson · 145
- 10.2. Markedsøkonomi · 146
- 10.3. Individualismen som subjektivismens begrundelse · 147
- 10.4. Sammenfatning af Sektion C · 148

Sektion D. Fundamentet for en kritisk teori om markedsøkonomi

Kapitel 11. Menneske og privatejer

- 11.1. Indledning · 151
- 11.2. Individualismens almene problem · 152
- 11.3. Individualisme og markedsøkonomi · 157
 - 11.3.1. Schumpeter's ugyldige slutning · 157
 - 11.3.2. Magt og prisbestemmelse · 160
 - 11.3.3. Ikke mennesket, men privatejeren er subjekt · 162
 - 11.3.4. Privatejeren som pseudo-subjekt · 164

- 11.4. Selviskhed · 167
 - 11.4.1. Teorihistorisk · 167
 - 11.4.2. Privatejeren som sådan: Før markedet · 170
 - 11.4.3. Privatejeren som udvekslingens subjekt: På markedet
 - 11.4.4. Er udvekslingsaltruisme alligevel tænkelig? · 172
 - 11.4.5. Fortolkning · 174
- 11.5. Bytteværdimaximering og brugsværdimaximering · 175
 - 11.5.1. Teorihistorisk · 175
 - 11.5.2. Analytisk · 176
- 11.6. Subjektiv motivationsstruktur og objektiv interessestruktur
- 11.7. Afslutning · 180

Kapitel 12. Koordinationsproblemet

- 12.1. Indledende · 184
- 12.2. Subjektivisterne: Markedet som frihedens rige · 186
- 12.3. Marx: Markedet som harmonisk · 190
- 12.4. Første konklusion: Det private gode er bestemt for andre · 191
- 12.5. Neoklassikerne: Ligevægt og optimalitet · 192
 - 12.5.1. Udgangspunktet · 192
 - 12.5.2. Ligevægt versus velfærdsoptimalitet · 193
 - 12.5.3. Existensanalyse versus stabilitetsanalyse · 194
 - 12.5.4. Stabilitetsanalysen · 195
 - 12.5.5. Velfærdsteorien · 200
 - 12.5.6. Subsistensbehovene i neoklassisk teori · 202
- 12.6. Koordinationsproblemet og debatten om socialistisk kalkulation
 - 12.6.1. Indledende · 203
 - 12.6.2. Existensanalysen: Universalhistorisk? · 204
 - 12.6.3. Stabilitetsanalysen: Marked eller plan? · 206
- 12.7. Rationelle agenter? · 207
 - 12.7.1. Kritikken · 207
 - 12.7.2. Informationsproblemet i neoklassisk teori · 209
 - 12.7.2.1. Auktionarius · 209
 - 12.7.2.2. Søgen · 209
 - 12.7.2.3. Den principielle uvidenhed om fremtidspriserne
 - 12.7.2.4. Det særlige problem ved privat produktion · 211
 - 12.7.2.5. Forsikring mod fremtidens usikkerhed · 212
- 12.8. Anden konklusion: Koordination må ikke forudsættes · 215
 - 12.8.1. Det strukturelle problem · 215

- 12.8.2. Agentproblemet · 216
- 12.8.3. Rationalitet i videnskaben og agenterne · 217
- 12.8.4. Den østrigske kritik er ikke institutionel · 219
- 12.9. Østrigerne: Markedsproces og frihed · 220
 - 12.9.1. Fællestræk · 220
 - 12.9.2. De moderate østrigere: Markedet som koordineringsproces
 - 12.9.3. De radikale østrigere: Markedet giver frihed · 224
 - 12.9.4. Markedets ex post koordinering · 227
- 12.10. Tredje konklusion: Planlagt og uplanlagt koordination · 231
- 12.11. Mennesket som existensbetingelse for markedet · 232
- 12.12. De objektive behov · 234
 - 12.12.1. Teorihistorisk: Arbejdsværdilæren og de objektive behov · 234
 - 12.12.2. De objektive behovs rolle: En præcisering · 237
- 12.13. Fjerde konklusion · 240

Kapitel 13. Den private økonomi: Grundmodellerne

- 13.1. Metodologisk indledning · 247
- 13.2. Markedsøkonomiens grundmodsatning · 249
- 13.3. Proportional distribution · 252
- 13.4. Proportional produktion · 255
- 13.5. Almen markedsøkonomi og virkeligheden · 257
 - 13.5.1. Indledende · 257
 - 13.5.2. Grundteori og konkret teori · 258
 - 13.5.3. Markedsanalyse og empirisk blandingsøkonomi · 261
- 13.6. Den simple vareproduktions sammenbrud · 262

Sektion E. Marked og penge

Kapitel 14. Kritik af pengeteorier

- 14.1. Indledning · 265
- 14.2. Subjektivismen: Penge er middel · 265
- 14.3. Penge og generel ligevægtsteori · 268
 - 14.3.1. Problemet · 268
 - 14.3.2. Walras · 269
 - 14.3.3. Neowalrasianerne · 272
 - 14.3.4. Tre ejendommeligheder ved det neoklassiske pengebegreb
- 14.4. Clower og den effektive efterspørgsel · 278

Kapitel 15. Penge

- 15.1. Indledning · 282
- 15.2. Det simple byttes problem · 282
- 15.3. Penge som pris: Ideel relation mellem varerne · 286
- 15.4. Penge som cirkulationsmiddel: Reel relation mellem varerne
- 15.5. Pengenes konstituering · 289
- 15.6. Striden om pengene · 294
- 15.7. Monetær polarisering · 297

Kapitel 16. Pengenes koordinering og diskoordinering af markedet

- 16.1. Penge som upersonlig social sammenhæng · 300
- 16.2. Privatejerens perspektiv: Penge som frihed og som upersonlig tvang · 303
- 16.3. Systemets perspektiv: Penge som kilde til diskoordinering · 304
 - 16.3.1. Udbud og efterspørgsel som sociale totaliteter · 304
 - 16.3.2. Muligheden for økonomisk krise · 306
- 16.4. Sammenfatning af analysen af marked og penge · 308

Bog 3. Kapitalisme

Kapitel 17. Teorihistorisk oversigt

- 17.1. Kapitalens mange ansigter · 3
- 17.2. Antikken og Middelalderen: Normativ analyse af lånerenten
- 17.3. De klassiske økonomer: Profit som overskud · 8
- 17.4. Kapital som en social relation og profit som udbytning · 10
- 17.5. Krisen i kapitalteori før 1870erne · 12
- 17.6. Den individualistiske revolution · 13
- 17.7. Subjektiv kapitalteori: Tidspræference · 14
- 17.8. Objektiv kapitalteori: Tidsproduktivitet og marginalproduktivitet
- 17.9. Kapitalkontroversen · 16
- 17.10. Fisher's syntese af subjektiv og objektiv kapitalteori · 18
- 17.11. Afsluttende · 19

Sektion F. Kapital og tid: Kritik af østrigsk kapitalteori

Kapitel 18. Tidspræference

- 18.1. Hvad er tidspræference? · 27
- 18.2. Grunde for tidspræference · 27
 - 18.2.1. Alment · 27
 - 18.2.2. Forskellige intertemporale forsyninger · 28
 - 18.2.3. Livets korthed · 29
 - 18.2.4. Usikkerhed · 29
 - 18.2.5. Nutidige og fremtidige subsistensmidler · 31
 - 18.2.6. Kortsynethed · 31
 - 18.2.7. Foreløbig konklusion · 33
- 18.3. Tidspræference efter Böhm-Bawerk · 33
- 18.4. Tidspræference og individualistisk værditeori · 35
- 18.5. Konklusion ·

Kapitel 19. Omvejsproduktion og forskudsøkonomi

- 19.1. Indledning · 40
- 19.2. Omvejsproduktion · 41
 - 19.2.1. Producerede produktionsmidler som dateret arbejde og jordydelse · 41
 - 19.2.2. Kritik af tidsproduktiviteten · 43
- 19.3. Produktionsperioden som et mål for kapitalen · 46
 - 19.3.1. Kapital = realkapital · 46

- 19.3.2. Kapital = alle input · 48
- 19.4. Forskudsmodellen · 51
- Appendix: Forslag til rekonstruktion af en materialistisk individualistisk kapitalteori · 54

Kapitel 20. Individualistisk kapitalteori

- 20.1. Indledning · 60
- 20.2. Idéer og modeller hos Böhm-Bawerk · 60
 - 20.2.1. Oversigt over Böhm-Bawerk's værk · 60
 - 20.2.2. Forskudsmodellens uforenelighed med tidsproduktivitet
 - 20.2.3. Forskudsmodel med tidspræference · 62
 - 20.2.4. Forskudsmodel uden tidspræference · 64
 - 20.2.5. Foreløbig sammenfatning · 65
- 20.3. Den subjektivistiske kritik af den objektiv kapitalteori · 65
 - 20.3.1. Det subjektive standpunkt · 65
 - 20.3.2. Böhm-Bawerk's modargument · 66
 - 20.3.3. Renten som meta-kategori · 67
 - 20.3.4. Kirzner's kapitalteori · 70
- 20.4. Individualistisk kapitalteori: Grænser og indsigter · 72
 - 20.4.1. De metodologiske mangler i Böhm-Bawerk's værk · 72
 - 20.4.2. Kritikens overordnede resultat · 73
 - 20.4.3. Kapitalen som en extra dimension · 74
 - 20.4.4. Renten som social rigdomspræmie · 76
 - 20.4.5. Er kapitalens mål fremtidsforbrug eller rente? · 78
- 20.5. Afslutning: Hinsides individualismen · 80

Sektion G. Udbytning: Kritik af Marx' kapitalteori

Kapitel 21. Overgangen fra penge til kapital

- 21.1. Indledende · 85
- 21.2. Grundrisse: Kapitalens nødvendighed · 85
 - 21.2.1. Første mangel i den enkle cirkulation: Penge som begrænset repræsentant for den almene rigdom · 85
 - 21.2.2. Værdien som subjekt · 88
 - 21.2.3. Anden mangel i den enkle cirkulation: Pengene forsvinder både i og udenfor cirkulationen · 91
- 21.3. Das Kapital: Kapitalens mulighed · 93
- 21.4. Afslutning · 95

Kapitel 22. Lønarbejdet: Salg af arbejdskraft eller af arbejde?

- 22.1. De tre problemer · 97
- 22.2. Bliver lønarbejderen slave? · 97
 - 22.2.1. Det frie lønarbejde · 97
 - 22.2.2. Marx's løsninger · 98
 - 22.2.3. Udlejes arbejdskraften? · 99
 - 22.2.4. Sælges arbejdskraften partielt? · 100
 - 22.2.5. Foreløbig konklusion · 102
- 22.3. Væsenet: Arbejdskraftens værdi · 103
 - 22.3.1. Marx's bestemmelse · 103
 - 22.3.2. Arbejdskraftens værdi og det udgivne arbejde · 103
 - 22.3.3. Produceres arbejdskraften som en vare? · 105
 - 22.3.3.1. Husholdningsarbejdet · 105
 - 22.3.3.2. Konsumtionstiden · 106
 - 22.3.4. Foreløbig konklusion · 110
- 22.4. Lønformen · 110
 - 22.4.1. Marx's strategi · 110
 - 22.4.2. Er 'arbejdets værdi' irrationel? · 111
 - 22.4.3. Er lønformen nødvendig? · 113
 - 22.4.4. Økonomisk lov og juridisk ret · 114
 - 22.4.5. Foreløbig konklusion · 116

Kapitel 23. Lønarbejde og polarisering

- 23.1. Indledende · 119
- 23.2. Kritikkens negative resultat · 119
- 23.3. Lønarbejdet som institution · 120
 - 23.3.1. Historisk · 120
 - 23.3.2. Logisk · 121
 - 23.3.3. Kapitalismens generelle uligevægt · 122
 - 23.3.4. Er arbejdskraften kapital? · 124
- 23.4. Polariseringsen · 126
- 23.5. Marx's positive bidrag · 129

Kapitel 24. Skitse til en normativ socialistisk teori

- 24.1. Indledende · 131
- 24.2. Udbytning · 131
- 24.3. Normativ og positiv teori om profit og rente · 136

- 24.4. Socialt nyttigt arbejde · 137
- 24.5. Sociale behov · 140
- 24.6. Kommunisme? · 141

*Sektion H. Marginalproduktivitet og intertemporal ligevægtsteori:
Kritik af neoklassisk kapitalteori*

Kapitel 25. Ældre neoklassisk kapitalteori: Clark

- 25.1. Kapitalbegreber · 150
- 25.2. Renteteori · 151
- 25.3. Udbygning? · 152

Kapitel 26. Kapitalkontroversen

- 26.1. Joan Robinson's beklagelser · 155
- 26.2. Den fundamentale ligning · 156
 - 26.2.1. Opklaring af to konfusioner · 156
 - 26.2.2. Marginalproduktivitetsteorien om maskinydelser · 158
 - 26.2.3. Maskinleje versus rentefod · 160
- 26.3. Interlude: The Fable of the Eccentric Builder · 162
- 26.4. Kornmodellen · 165
- 26.5. Capital Reversal: Ét system · 170
 - 26.5.1. Modelforudsætninger · 170
 - 26.5.2. Analyse af forholdet mellem kapitalværdi og rentefod
- 26.6. Reswitching: Mere end ét system · 178
 - 26.6.1. Fænomenet · 178
 - 26.6.2. Forklaring af fænomenet · 181
- 26.7. 3.anomali: Høj rentefod og høj løn · 183
- 26.8. Konklusion og fortolkning · 186

Kapitel 27. Moderne neoklassisk kapitalteori

- 27.1. Intertemporal generel ligevægtsteori · 194
 - 27.1.1. Indledning · 194
 - 27.1.2. Den almene kapitalteori · 194
 - 27.1.3. Særlige kapitalteorier · 198
 - 27.1.4. Kritik · 198
- 27.2. Fisher's teori · 200
 - 27.2.1. Indledning · 200
 - 27.2.2. Optimal fordeling af en given intertemporal indkomst
 - 27.2.3. Produktion af den optimale intertemporale indkomst · 204

- 27.2.4. Bestemmelse af rentefoden · 206
- 27.2.5. Transformation over tid · 208
- 27.2.6. Konklusioner og lærdomme · 210

Kapitel 28. Det neoklassiske billede af kapitalismen

- 28.1. Kredsløbsmodellen · 214
- 28.2. Baggrund: Den klassiske model · 216
- 28.3. Virksomhed eller marked: Walras og Coase · 218
- 28.4. Virksomhed og kapital: Walras og Knight · 221
- 28.5. Kan husholdningen være kapitalist? · 226
- 28.6. Kredsløbsmodellens ugyldighed · 228
- 28.7. Afslutning · 230

Sektion I. Teorien om kapitalisme

Kapitel 29. Teoriens etaper · 237

- 29.1. Overgangen til kapital: Fra polarisering til virksomhedskapital
- 29.2. Den kapitalistiske produktionsmåde: Konkurrencekapitalismen og dens ophævelse · 238
- 29.3. Aktiekapital og informationskapital · 239
- 29.4. Den moderne kapitalismes sejr over markedet · 240
- 29.5. Renten og styrkelsen af finanskapitalen · 240
- 29.6. Om ordet 'kapital' · 241
- 29.7. Afslutning · 243

Kapitel 30. Virksomhedskapital

- 30.1. Indledning · 244
- 30.2. Grundtræk i den abstrakte virksomhedsmodel · 244
- 30.3. De uselvstændige: Faktorejerne · 246
- 30.4. De selvstændige: Kapitalejerne · 248
- 30.5. Forholdet mellem faktorejer og virksomhed · 249
- 30.6. Den konkrete virksomhedsmodel: Virksomheden som maskinejer
- 30.7. Privatejendommens 3 former · 254

Kapitel 31. Den kapitalistiske produktionsmåde

- 31.1. Konkurrencekapitalisme · 255
 - 31.1.1. Hobbes' logik · 255
 - 31.1.2. Konkurrencen mellem kapitalerne · 258
 - 31.1.3. Profitmaximering og nyttemaximering · 260
 - 31.1.4. Virkeliggørelsen af kapitalismens eksistensbetingelser

- 31.2. Konkurrencens ophævelse · 266
 - 31.2.1. Tendens til monopolisering · 266
 - 31.2.2. Kritik af den neoklassiske teori om konkurrencekapitalisme · 269
 - 31.2.3. Empiri · 275
- 31.3. Afsluttende · 278

Sektion J. Produktiv og finansiel kapital

Kapitel 32. Aktiekapital og informationskapital

- 32.1. Aktiekapital · 283
 - 32.1.1. Historisk · 283
 - 32.1.2. Aktieselskabet: Formelt-juridisk · 284
 - 32.1.3. Legitimering af aktieselskaber · 288
 - 32.1.4. Privatejendommens nye former · 291
 - 32.1.5. Aktieselskab og individualisme · 292
 - 32.1.6. Hvem har magten i aktieselskabet? · 293
 - 32.1.7. Den produktive kapitalers fremtid · 296
- 32.2. Informationskapital · 297
 - 32.2.1. Informationskapitalens betydning · 297
 - 32.2.2. Historisk · 299
 - 32.2.3. Viden kan privatiseres, men ikke sælges · 301
 - 32.2.4. Patenter og copyright · 302
 - 32.2.5. Legitimering af patenter og copyright · 303
 - 32.2.5.1. 'Monopolet er retfærdigt' · 304
 - 32.2.5.2. 'Monopolet er samfundsnyttigt' · 305
 - 32.2.6. Er intellektuel protektionisme samfundsøkonomisk rationelt? · 307
 - 32.2.7. Privat eller offentlig vidensproduktion? · 309
 - 32.2.8. Markedsgørelsen af viden · 311
 - 32.2.9. Monopolisering og polarisering · 312
 - 32.2.10. Markedsgørelsens problemer · 315
- 32.3. Sammenfatning · 317

Kapitel 33. Fra markedøkonomi til kapitalistisk planøkonomi

- 33.1. Indledning · 323
- 33.2. Giver liberalisering mere konkurrence? · 324
 - 33.2.1. Teori · 324
 - 33.2.2. Empiri (Danmark, EU, USA og fattige lande) · 327

- 33.3. Det globale marked · 331
 - 33.3.1. Forhåndsforventninger og metode · 331
 - 33.3.2. Branchenivo · 336
 - 33.3.2.1. Empiri · 336
 - 33.3.2.2. Oligopoli · 340
 - 33.3.3. Generelle nivo · 342
 - 33.3.3.1. Alle TNCer · 342
 - 33.3.3.2. De største TNCer · 347
- 33.4. Ejerkoncentration · 349
 - 33.4.1. Alle TNCer · 349
 - 33.4.2. Fusioner, overtagelser og gensidigt eje · 351
 - 33.4.3. Hvem eller hvad ejer selskaberne? · 354
- 33.5. Det integrerede internationale produktionssystem · 356
 - 33.5.1. TNCernes internalisering af markedet · 356
 - 33.5.2. Selskabet og underleverandørerne · 361
 - 33.5.3. Inter-firma relationer: Strategiske alliancer · 365
 - 33.5.4. Dunning's tolkning af alliancekapitalismen · 370
- 33.6. Opsummering: Udfasning af markedøkonomien · 372
- 33.7. Rekapitulation: Teorier om markedøkonomi og kapitalisme
- Appendix: Økonomiske kategorier og statistiske problemer · 377

Kapitel 34. Rente og lånekapital

- 34.1. Indledning · 387
- 34.2. Lånekapitalens forudsætninger · 389
 - 34.2.1. Udlånets formelle existensbetingelser · 389
 - 34.2.2. Udlånets indholdsmæssige existensbetingelser · 391
- 34.3. Udlån og usikkerhed · 392
 - 34.3.1. Tilbagebetalingsproblemet · 392
 - 34.3.2. Keynes' likviditetspræference · 395
- 34.4. Rentens to grunde · 397
- 34.5. Rentens polariserende effekt · 398
- 34.6. Pengerenten · 399
- 34.7. Penge og kredit · 402
 - 34.7.1. Indledende · 402
 - 34.7.2. Kredittens udvikling · 403
 - 34.7.3. Private penge? · 405
 - 34.7.4. Kredittens statsliggørelse og pengenes privatisering
- 34.8. Heinsohn's og Steiger's penge- og renteteori · 408

- 34.9. Lånekapital · 411
- 34.10. Er rentefænomenet universalhistorisk? · 412
- 34.11. Afslutning · 415

Kapitel 35. Fra produktiv til finansiel kapital

- 35.1. Lånekapitalens rolle i kapitalismen · 419
 - 35.1.1. Forbrugslån · 419
 - 35.1.2. Investeringslån · 420
- 35.2. Finanskapitalen: Former og interesser · 421
- 35.3. Finanssektoren i teoriehistorisk belysning · 426
- 35.4. Finanssektorens funktion og øgede betydning · 428
- 35.5. Fordeler kreditvæsenet kapitalen rationelt? · 430
 - 35.5.1. Kapitalkontroversen og den internationale fordeling · 430
 - 35.5.2. Er prisen på værdipapirer rationelt bestemt? · 432
 - 35.5.3. Tilgængelig information? · 435
- 35.6. Fra produktiv til finansiel kapital · 437
 - 35.6.1. Den empiriske tendens · 437
 - 35.6.2. Hvorfor finansiel opsvulmning? · 439
 - 35.6.3. Underefterspørgsel og Keynesianismens krise · 441
- 35.7. Valutakriserne · 443
- 35.8. Finansiel markedsmagt · 447
- 35.9. Afslutning · 451

Bog 4. Demokrati

Sektion K. Kritik af demokratiteorier

Kapitel 36. Teorihistorisk oversigt

- 36.1. Aristoteles: Demokrati som de fattiges styre · 3
- 36.2. Demokratiske tendenser i Middelalderen · 5
- 36.3. Privatejendom og demokrati i den engelske revolution · 9
- 36.4. Locke: Demokrati som flertalsvalg mellem privatejerne · 10
- 36.5. Den franske og amerikanske revolution · 14
- 36.6. Utilitaristerne · 15
- 36.7. Demokratiets udvikling 1820-1920 · 17
- 36.8. Stuart Mill og Lord Acton: Liberalisme eller demokrati · 19
- 36.9. Marx og demokratiet · 27
- 36.10. Afslutning · 31

Kapitel 37. Idealistisk demokrati

- 37.1. Indledning · 35
- 37.2. Rousseau · 36
 - 37.2.1. Social frihed · 36
 - 37.2.2. Almenviljen · 36
 - 37.2.3. Loven og folket · 38
 - 37.2.4. Demokrati og terrorisme · 38
- 37.3. Kant · 41
 - 37.3.1. Indledende · 41
 - 37.3.2. Moralfilosofi · 42
 - 37.3.3. Mod politisk lighed · 44
 - 37.3.4. Politisk frihed og humanisme · 45
- 37.4. Kritik af idealismen: Værdirelativisme og ideologikritik · 47
- 37.5. Problemet i idealistisk demokrati · 49

Kapitel 38. Demokrati i markedets optik

- 38.1. De to problemer i liberal demokratiteori · 52
- 38.2. Buchanan: Frihed eller demokrati? · 53
 - 38.2.2. Almene position · 53
 - 38.2.2. Frivillig politik · 53
 - 38.2.3. Almen, men ikke lige valget · 55
 - 38.2.4. Frihed, lighed og demokrati · 57

- 38.3. Hayek: Demokratiets begrænsede domæne · 58
 - 38.3.1. Idealforfatningen · 58
 - 38.3.2. Demokrati eller tradition? · 60
 - 38.3.3. Hayek og Rousseau · 62
- 38.4. Schumpeter: Demokrati som marked · 63
- 38.5. Downs: Den selviske vælger · 65
- 38.6. Sammenfatning · 67

Kapitel 39. Arrow's valgparadox

- 39.1. Indledning · 70
- 39.2. Paradoxet · 71
- 39.3. Beslutningsproblemet: Er demokratiet ustabil? · 72
- 39.4. Rationalitetsproblemet: Er demokratiet meningsløst? · 73
- 39.5. Riker's forsvar for liberalt demokrati · 76

Kapitel 40. Intentionalt og proceduralt demokrati

- 40.1. Proletarisk demokrati: Flertalsstyre · 79
- 40.2. Idealistiske demokrati: Politisk lighed · 80
- 40.3. Liberalt demokrati: Politisk frihed · 81
- 40.4. Arrow: Mod proceduralt demokrati · 84

Sektion L. Demokratiets begreb

Kapitel 41. Demokratiets form

- 41.1. Metodologi · 88
- 41.2. Flertalsstyre · 91
 - 41.2.1. Nødvendig betingelse · 91
 - 41.2.2. Utilstrækkelig betingelse · 93
- 41.3. Politisk frihed · 94
 - 41.3.1. Nødvendig betingelse · 94
 - 41.3.2. Hvad er politisk frihed? · 95
 - 41.3.3. Utilstrækkelig betingelse · 96
- 41.4. Politisk lighed · 98
 - 41.4.1. Alf Ross og Tocqueville · 98
 - 41.4.2. Nødvendig betingelse · 100
 - 41.4.3. Tilstrækkelig betingelse · 100
- 41.5. Er demokratiets mennesker frie og lige? · 102
- 41.6. Liberal og demokratisk frihed · 104
- 41.7. Frihed og socialisme · 108
- 41.8. Sammenfatning · 109

Kapitel 42. Demokratiets domæne

- 42.1. Almene bestemmelser · 111
 - 42.1.1. Metodologisk · 111
 - 42.1.2. Beslutningerne må ikke ophæve demokratiet · 112
 - 42.1.3. Beslutningerne skal tages af det suveræne folk · 113
 - 42.1.4. Kriteriet om ikke-objektivitet · 113
 - 42.1.5. Relevanskriteriet · 115
 - 42.1.6. Carl Schmitt om demokrati og stat · 118
- 42.2. Politisk eller upolitisk økonomi? · 120
 - 42.2.1. Problemstillingen · 120
 - 42.2.2. Universalhistoriske økonomibestemmelser · 121
 - 42.2.3. Historisk specifikke økonomibestemmelser · 125
- 42.3. Sammenfatning · 128

Kapitel 43. Demokratiets værdi

- 43.1. Indledende · 131
- 43.2. Demokrati som metaværdi · 131
- 43.3. Demokrati som meningernes ligeværdighed · 136
- 43.4. Demokrati og fællesskab · 137
- 43.5. Afslutning · 139

Bog 5. Økonomisk demokrati

Sektion M. Privatejendom og demokrati

Kapitel 44. Det formelle forhold mellem privatejendom og demokrati

44.1. Private og demokratiske valg · 146

44.2. Kapitalisme og demokrati · 151

44.3. Kapitalistisk planøkonomi · 153

Kapitel 45. Liberalisme, socialisme og demokrati

45.1. Liberalisme · 154

45.2. Socialisme · 156

45.3. Økonomisk demokrati · 158

45.4. Afsluttende · 159

Sektion N. Vilåarene for demokrati

Kapitel 46. Fra klassekamp til polarisering

46.1. Indledende · 161

46.2. Marx og klassekampen · 161

46.3. Lønmodtagernes kapital · 162

46.4. Polarisingen mellem rige og fattige · 167

46.5. Afsluttende · 171

Kapitel 47. Den kapitalistiske stat

47.1. Stat og demokrati · 173

47.2. Den kapitalistiske stats stadier · 173

47.3. Presset på velfærdsstaten · 176

47.4. Nyliberalismens stat · 179

47.4.1. Mindre stat? · 179

47.4.2. Den kapitalservicerende stat · 181

47.4.3. Statens markedsgørelse og privatisering · 185

47.5. Nyliberalismens internationale system · 187

Kapitel 48. Demokratiets krise og muligheden for demokrati

48.1. Indledende · 190

48.2. Minimaldemokrati · 191

48.3. Kapitalistisk, kommunistisk og demokratisk planlægning · 195

48.4. Markedet som kapitalens ideologi ·	201
48.5. Veje til økonomisk demokrati ·	203
48.5.1. Selskaberne ·	203
48.5.2. Fondene ·	205
48.5.3. Den offentlige sektor ·	206
48.5.4. Informationsfrihed ·	207
48.6. Afslutning ·	207

Sammenfatninger · 211

Temaregister · 221

Navneregister · 223

Litteraturliste · 229